

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

Valódi és pedig elsőrangú államérdek

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

az, hogy az állam a fogalmában gyökerező feladatainak megfelelően.

Az államnak, mely végeredményben nemcsak jogi elképzelés, hanem élő organizmus is, ha csak létjogosultságát saját tényeivel nem akarja megdönteni, éppen ebből az okból nemcsak az őt alkotó állampolgárok összességével szemben való kötelessége, de legfőbb érdeke is, hogy elviselhető, szabad emberhez méltó sorsot biztosítson a kebelében élő minden állampolgárnak, személyválogatás nélkül.

Ma, a népeket felszabadító forradalmi korszak sorozata, egy négy évig tartó de az idők végtelenségét éreztető világégés és a népi öntudatok országokat bomlasztó gyökerzése s a népjogok elismerésének harcos kirozszakolása után, a demokratikus eszmék győzelmes előnyomulásának csak egy avult ideológia állhat utjába.

Ugy befelé, mint kifelé, egy nemzetközi, mint erővel viszonylatokban az államnak erőt csak az biztosít, ha valódi feladatait betölti.

Ez a mérleg pedig leggyorsabban és legrombolóbb erővel azoknak a szerveknek az útján hat, melyek az állami életben a jogbiztonság megerősítésére és fejlesztésére vannak rendelve.

Es semmi sem sorvasztja el jobban egy állam gazdasági életét; nemzetgazdasági erőforrásainak semmi sincs jobban ártalmára; hitelet, üzleti érdekeit, materiális szükségleteit semmi sem veszélyeztetni jobban, mint az, ha igazságszolgáltatása rossz hirbe jut.

Ha ezek után egybevetjük azt a nyereséget, amit az államnyelv előtérbe tolásával el lehet érni és azt a veszteséget, ami ennek kapcsán az igazságszolgáltatás színvonalának súlyos csökkenésével az állam presztízseben s gazdasági életében beállhat; és felvetjük a kérdést: — Mi fontosabb, az igazságszolgáltatásnak a lehetőséghez képest hibátlan működése-e, és pedig szükség esetén bizonyos engedményekkel az államnyelv rovására is; avagy az államnyelvnek az egész vonalon való feltétlen érvényesítése más gyakorlati fontosságú államérdekek, sőt a jurisdictio hibátlanságának feláldozása árán is? — Ugy hisszük, hogy nem akad széles ez országban egyetlenegy elfogulatlan és objektív gondolkodó sem, aki igazat ne adna abban, hogy az államnyelv erőszakolása az igazságszolgáltatási feladatok rovására nem üdvös; az államnak nemcsak hogy nem áll érdekében, hanem egyenesen káros.

Ha már most ez mind így igaz, nem körül nagy fáradságra annak a bizonyítása, hogy ami az államra káros, nem lehet előnyére az egyes állampolgároknak még akkor sem, ha az államnyelv birtokában előnyös helyzetbe jutottak és az állampolgárok többségét alkotják is.

Az érintkezési nyelv, melyen a bírók és felek megértik egymást, az igazságszolgáltatásban nem cél, csak eszköz. Mint eszköznek azonban elsőrendű fontossága

van. A lényeg: a valódi tényállás kiderítése s a megfelelő jogszabály alkalmazása. A nyelv szerepe az igazságszolgáltatásban nagybán hasonlatos a drót és a levegő szerepéhez a távírázat terén, ahol a lényeg az írott szónak elektromos erővel való továbbítása, míg a drótnak és a levegőnek rendkívüli fontossága csak akkor lép előtérbe, ha mint eszközt nézzük.

A hasonlat szinte teljes.

Amint sokáig nem volt lehetséges az írott szónak villamosság útján való továbbítása másként, mint drót útján s nem lehetséges ma sem, csak drót vagy levegő közvetítésével, és ha nincs drót vagy levegő, ami az elektromos levegőt tovább vigye, nincs modern értelemben vett távírat; éppen úgy a helyes tényállás kiderítése is csak a nyelv útján válik lehetségessé, melynek segítségével, bíró és felek egymást kölcsönösen megértik. Amíg nincs más eszköz a gondolatok szerveinkkel érkeztetése közvetítésére, a "bíró" és "felek" egyaránt beszélt és értett nyelv az a nélkülözhetetlen eszköz, ami nélkül holt fogalom az igazság, mert nincs mód annak felismeréséhez; és nincs ennél fogva igazságszolgáltatás sem, legfeljebb annak valami hybrid mása.

Franciaország szerződést köt az oroszokkal.

Külföldi lapok, mint nagy szenzációt közlik, hogy a francia kormány s az orosz szovjetek között tárgyalások folynak egy megkötendő francia-orosz szerződés ügyében. Félhivatalosan ugyan ezeket a híreszteléseket megcáfolják, ami azonban nem jelenti azt, hogy a kulisszák mögött valami tényleg ne történne. Annál inkább valószínű, hogy a kombinációknak némi alapja lehet, mert hiszen csak nemrégiben kötötte meg az orosz kormány is a szerződést Oroszországal.

Londonból táviratozzák: A konferencia tegnapi teljes üléséről szóló szövege hivatalosan jelentést a lapudósítók a következőkkel egészítik ki: Macdonald rendkívül melegen szólalt fel a németek meghívása érdekében, ami láthatóan kinosan érintette a franciákat, akik rossz néven vették, hogy annyira rokonszenves szavakat talált Németország jogainak megvédésére. A belga delegáció tagjai megjegyezték, hogy kevesebb támogatással többet ért volna el a franciáknál.

Herriot Macdonalddal szemben hivatkozott kiváló jogászok szakvéleményére, akik a versaillesi békeszerződés megkötésénél szerepeltek és a mostani konferencián is jelen vannak. Ajánlotta, hogy ezek véleményét kérjék ki és csak azután, tehát a pénteki ülésen dönthetnek a meghívás kérdésében.

Az angol sajtó legszámottevőbb lapjai még a németekkel nem rokonszenvező Morning Post is, a meghívás mellett foglalkoznak állást.

A tegnapi teljes ülés után Macdonald a lapudósítók előtt a következő kijelentést tette:

— Óvatosan haladunk, mert komoly megegyezés akarunk.

A francia küldöttség álláspontja az, hogy Németország képviselőit csak akkor hallgassák meg, ha a három bizottságban már megegyeztek.

A konferencia üléseit előreláthatólag tíz nappal meg fogják hosszabbítani. A Daily Express értesülése szerint a katonai ellenőrzés és a Ruhr-vidék kiürítése kérdésében tegnap megegyezés jött létre.

A lap szerint új albizottságot küldnek ki, amelynek az lesz a feladata, hogy Németország meghívásának vezérelveit kidolgozza, mert a franciák és belgák azon az állásponton vannak, hogy a versaillesi békeszerződés szerint egyedül a jóvátételi bizottság hallgathatja meg a németeket a jóvátételi ügyében.

Jól értesült francia körökben számol-

Am érvényesüljön az államnyelv az igazságszolgáltatásban is mindenütt, ahol az igazságszolgáltatás magasabb céljai, a komoly értelemben vett állami érdekek és az igazság sérelme nélkül érvényesülhet. Érvényesüljön a külsőségeken, az ítélethozatal és más bírósági aktusok formáiban, ha ezt az állami szuverénitás így kívánja. És érvényesüljön a lényegben is, minden bírói tevékenységben, mely a tényállás s végső célként az igazság felderítésére irányul, ha a felek érdekei úgy kívánják, tehát minden olyan ügyben, ahol román anyanyelvű állampolgárok állanak egymással szemben. De engedjék meg, tegyék lehetővé az igazság felderítését s a jogok érvényesítését azoknak a millióknak is, akik nem lévén az államnyelv birtokában, panaszaikat bizonyítékaikat, érveiket csak a maguk anyanyelvén képesek előadni.

nak azzal, hogy Herriot a jövő hó közepe táján London huszonnégy órára elhagyja, hogy a londoni tárgyalások menetéről a francia parlament előtt beszámoljon.

Megbízható információk szerint a washingtoni kormány minden befolyását érvényesíteni fogja a belga kompromisszum-tervezet támogatására, amely a Dawes-bizottság öt tagját felhatalmazza Németország esetleges mulasztásainak megállítására. Washington figyelmeztette az európai kormányokat, hogy az esetben, ha London az amerikai hitelezőknek kedvező megoldást nem ad, visszahívja az amerikai delegációt. Londonban a konferenciát illető eddigi szkeptikus hangulat bizakodóvá változott. Biztosra veszik, hogy a német kölcsönt húszmillió dollár erejéig két hónap leforgása alatt leigyezik. Ebből csupán az Egyesült Államokra százhuszonöt millió dollár esnek.

Berlini parlamenti körökben úgy hírlik, hogy a londoni konferencia messze belenyúlhat augusztusba. A német delegáció első szereplése után, valószínűleg augusztus elején, benyújtják a birodalmi gyűlésnek a Dawes-féle törvényjavaslatot. A végleges megállapodásokat augusztus közepére várják. A Times szerint a konferencia tagjai lehangoltak. Mérlegelik azt a tervet is, hogy az értekezletet öszi elhalasztják. Greynnek a felsőházban Palmour a kormány nevében azt válaszolta, hogy a kormány át van hatva a béke gondolatától, felismerte a fenyegető veszedelmet és a fegyverkezéseket korlátozni kell. A Népszövetség tervezete nem járhat lefegyverzéssel mindaddig, míg a Népszövetségen kívüli államok be nem lépnek.

Grey beszéde további folyamán hangzott, hogy az erők egyesítésével módját kell találni Európá biztonságának megteremtésére. Mig Európának ezzel a kérdéssel foglalkoznia kell, addig a kontinens biztonságáról nem lehet beszélni.

Macdonald levele, melyet a Népszövetség főtákarához intézett, Genfben, a Népszövetség kiadásában megjelent. A lefegyverzés kölcsönös garanciális szerződéséről szól. Hangsúlyozza, hogy a kormány óhajtja az erről való vizsgálódások jegyzőkönyve vételét. Ma ennél fontosabb kérdés nincs.

Rodolpho Valentino

„A Sejk” főszereplője játszik „Az Apokalipszis négy lovasa”-ban

Mangra Demeter lemondott a lakásépítő részvénytársaság elnökhelyettesi állásáról

Dr Mangra Demeter főügyész tegnap a Nagyvárad szerkesztőségébe közlés céljából a következő sorokat küldte be:

Ezúton értesitem az Oradea-Mare város Lakásépítő r.t. tisztelt alapítóját, hogy egy közbejött sajnálatos esemény folytán, amit az ügy érdekében a nyilvánossággal nem közölhetek, az építési akcióban a mai naptól fogva részt nem vehetek s hogy így legnagyobb sajnálatomra a végrehajtó bizottságban foglalt elnökhelyettesi megbízatásomról kénytelen vagyok lemondani.

Oradea-Mare, la 24. Iulie 1924.

Tisztelettel:

Dr Mangra, városi főügyész.

Meglepetéssel vettük ezt a nyilatkozatot és természetesen újságírói kötelességünkhöz híven azonnal igyekeztünk információkat szerezni Mangra Demeter lépésének rugó felől. Azt az értesülést nyertük, hogy Popovici Miklós prefektus és dr Mangra Demeter főügyész között forog fenn olyan személyes ellentét, amely a főügyészt a lakásakcióból való kiválasztásra ösztönözte. Nem tagadjuk: első percben nem igen hittünk ennek az információnak, mert eddig úgy tudtuk, hogy ez a két notabilitás igen jó barátságban állott egymással, legalább is a külső jelek erre vallottak. A tényállás teljes megvilágítása kedvéért tehát értesüléseinket teljes objektivitással az alábbiakban foglaljuk össze:

Tudvalevő, hogy néhány nappal ezelőtt Simoc Augustin agresszív módon a kávéházban vonta kérdőre dr Popovici Miklós prefektust egy lakásügy miatt. A jelenet igen izgalmas és kínos volt. A prefektus román urak társaságában ült a törzsasztalnál, amikor Simoc indulatos szavakkal neki támadt. A prefektus imponáló hidegvérrel a önfegyelmességgel őrizte meg méltóságát és teljes nyugodtsággal utasította el Simocot azzal, hogy kávéházban nem tárgyal.

Már akkor feltűnést keltett és város-szerte pertraktáltak — később a Sentinela nyíltan is foglalkozott vele, — hogy a prefektussal egytársaságban ülő urak nem kelttek a prefektus védelmére, illetve — minthogy a prefektus megvédte önmagát — nem figyelmeztették Simocot, hogy a vármegye és város prefektusával kávéházi botrányt rendezni nem lehet. Simoc eltávolítása után Popovici Miklós meg is jegyezte, hogy nem az ő személye miatt, hanem állásának méltósága és ezzel együtt a román államhatalom reprezentánsának presztízse megkívánta volna, hogy barátjai ne nézzék némán ezt a skandalumot.

Az incidens előtt Simoc a kávéház belsőjében tartózkodott és előbb dr Erdélyi Szevért, majd dr Mangra Demetert behívatta és kérte őket, hogy lakásügyét, amelynek aktájánál vannak, tegyék szövé a prefektus előtt. Mindketten kitértek ez elől és Simoc Erdélyi Szevér előtt megismételte a prefektus elleni fenyegetődzését. Erdélyi ezt közölte Mangra Demeterrel. Ezután következett be a botrány. Mikor dr Popovici Miklós később értesült róla, hogy két barátja már korábban tudott arról, hogy Simoc az ő megtámadására készül, igen rossz néven vette különösen tőlük, hogy nem figyelmeztették őt Simoc tervéről és nem utasították el őt is az asztaltól Simocot, mikor odajött. Másnap ezt meg is említette előttük.

Mikor a prefektus a következő napon a kávéházba ment, külön asztalhoz ült.

A főügyész ugyanis azt vallja, hogy nem volt szükség az ő közbelépésre, mert a prefektus maga is elintézte az af-

fért s így az intervenciójának elmaradása nem sérelmes a prefektusra. Mikor azonban Mangra Demeter

ezt a magatartást tapasztalta, elhatározta, hogy levonja ebből a konzekvenciákat.

Ez a konzekvencia abból áll, hogy távoltartja magát mindazokból a mozgalmakból, amelyek túllépik hivatalos kötelességének határait, szóval társadalmi jellegűek, amennyiben azokban a prefektussal együtt van feladata. Így elsősorban lemondott a Lakásépítő R.-t. végrehajtóbizottságának elnökhelyettesi állásáról. Kilép továbbá a liberális párt helyi szervezetéből, ahol szintén az elnökségnek a tagja, anélkül azonban, hogy magából a pártból is kilépne.

Ez a rideg tényállás.

Mi a magunk részéről sajnáljuk, hogy éppen ez a két tettekre, agilis és tekintélyes férfi között támadt a viszály, amely feltétlenül káros a közre. A Simoc-ügy valóban nem érdemli meg, hogy e miatt ilyen éles háborúság törjön ki a prefektus és a főügyész között, akik hivatali állásuk nélkül is vezetésre hivatott közéleti tényezők lennének. Megértjük a prefektust, aki nek joggal rosszul eshetett, hogy éppen legszűkebb baráti köréből tapasztalt passzívítást akkor, amidőn érdemtelenül egy kínos incidens centrumába került, viszont természetesnek tartjuk, hogy a főügyész azok után, hogy a prefektus nem fogadta a köszönését, tehát a történetből szigorú konzekvenciákat vont le, nem maradt meg olyan kötelek kereteiben, amelyekben esetleg további kényes szituációkba sodródnak. Miután igen komoly és magas állású urakról van szó; meglehetne talán találni a nézeteltérések elsimitásának módját.

A prefektus kijelentette egyébként a Nagyvárad munkatársa előtt, hogy a lakásépítési akcióit dr Mangra Demeter lemondása után is folytatja és gondoskodni fog az elnökhelyettesi tisztség betöltéséről.

Kihallgatták dr Schilling Árpádot

Dr Demian Aurél, az aradi egészségügyi felügyelőség vezérfelügyelője Jönescu Misu irodaigazgató kíséretében tegnap Nagyváradra jött s megkezdte a kihallgatásokat dr Schilling Árpád ismert ügyében. Először dr Schilling Árpád orvost hallgatta ki az ellene emelt vádra, amely szerint olyan recepteket ír, amelyeket a román farmakopia nem ismer s azzal ellenkezik s amelyeket nem képes minden gyógyszerár elkészíteni, csak egy. Kihallgatta gyógyítási módszere is, amelyet az orvosegyetemen megkérdőjelezett s budapesti Orvosi Hetilap kritikával látott el.

A vezérfelügyelő ezután felkérte nyilatkoztattatle az Orvosegyetelen elnökét: dr Konrád Bélát s a választmány tagjait, hogy nyilatkozzanak a dr Schilling Árpád által előadottakra. Az orvosegyetemen tagjai most hivatalosan is ugyanazt a véleményt adták mint amelynek alapján dr Schilling Árpádot az orvosegyetelen kizárták. A vezérfelügyelő a nyilatkozatról jegyzőkönyvet vett fel s azt felterjeszti a legfőbb egészségügyi tanácshoz. A jegyzőkönyvhöz csatolták a budapesti Orvosi Hetilapnak azon számát, amely dr Schilling gyógykezeléséről elítélően nyilatkozik.

SZÉPSEGHIBAIT

tökéletesen eltávolíthatja, arcképeket, szemölcsöt végleg, utónyomok nélkül D. Sternberg Helen kozmetikai intézetében, Maria Kiralyne (Bémer)-tér 3. l. em.

Nagyszabásu film
a mai életből

Irtá a magyar
Fekete Alfréd
(Körbe-Körbe)

Rendezte az orosz

Dimitri Buchowetzky

a

»Nagy Péter cár«
rendezője

Főszerepben az
osztrák

Alfonz Fryland

a dán Aud Egede Nissen,
a német Valter Janssen,
a cseh Suzanne Marville

7 szenzációs felvonás

Dorian film!

Bemutatja
ma, szombaton

a

DORIAN TERRASSE

9 órakor

és a

Dorian Filmszínház

6 órakor

Rendes helyárak!

Tájékoztató a bérnegyedre

I. A bérnegyallapításra vonatkozó szabályok. A) A lakások béreit a folyó évi május 1-től érvényben álló bérleti törvény nagy általánosságában az 1914. évi bér négyzerezésben és ennek mindennemű községi illetékeiben és üzemi díjaiban állapítja meg. Ezen mellékdíjakat a bérlok még az esetben is megfizetni tartoznak, ha ellenkező szerződést kötöttek volna is.

Nem tekinthetők lakásoknak a bármínő kereskedés vagy ipar folytatására használt helyiségek és ezek az üzletek vagy műhelyek fogalma alá esnek.

B) Az üzlethelyiségek évi bérét a törvény akként állapítja meg, hogy a dohánytözsdék és a kisiparosok vagy kézművesek az általuk bérben birt üzlethelyiség után az 1914. évi bér 7-szeresét, a többi üzlethelyiségek, valamint bármely nem lakás céljait szolgáló helyiségek bérloí pedig az 1914. évi bér 14-szeresét kötelesek megfizetni.

C) Ugy a lakás, valamint az üzlethelyiségek és műhelyek bérloí a megsabott alaphéren kívül a következő mellékdíjakat is kötelesek fizetni és pedig a vízdíjakat, amelyek a jelenlegi alappér 10 százalékában és a csatornázási díjakat, amelyek ugyan csak a jelenlegi alappér 6 százalékában számítandók fel.

A fűrdőcsapok után évi 300 leit, a klosett és pissoar után évi 120 lei, a külön csap után pedig évi 60 lei számítandó.

A további mellékdíjak (kéményseprés, szeméthordás, lépcsőház és udvarvilágítás, úrszék tisztítás) százkétszáz kulcsai meg nem állapíthatók, ugy ezek, valamint a köztisztasági adó is a felmerülő kiadásnak a bérlok között arányok megosztása útján szedendők be.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a városi kéményseprési üzem a folyó évi július hó 1-től számítva a díjakat 50 százalékkal felemelte.

D) A törvénynek a bérfelemelésre vonatkozó rendelkezései az előirt feltételek fennforgása esetében a hosszabb tartamu, írásban megkötött szerződésekre is kiterjednek.

II. A tulajdonos felmondási és kilakoltatási joga: Bér pontatlan fizetése, az albérti viszony természetének, vagy a felszedett albérti összeg mennyiségének eltitkolása és illetve a folyó évi március 27-től kezdődőleg a bérleti helyiségek, vagy azok egyrészen a háztulajdonos előzetes beleegyezése nélkül albértbe kiadása a törvény szerint a bérleti viszony meghosszabbítása kedvezményének elvesztését vonja maga után és ezen alapon a bérlok kilakoltathatók.

A bérleti helyiségeknek szerződés ellenes módon használása, a bérlet tárgyának rongálása, az összeférhetetlen magaviselet, testi sértés, szerzői és vagyonbiztonság veszélyeztetése a tulajdonos, vagy más lakó nyugalmának jelentékeny megzavarása 30 napon belül rögtöni hatályú felmondási jog gyakorlására jogosítja fel a bérbeadót.

Az a tulajdonos, aki házat 1923. március 27-ike előtt szerzte és 1922. március 27-ike előtt már itt lakott lakásának cserébe felajánlása mellett követelheti a lakáscserét. A tulajdonos ezen kilakoltatási igényei közhivatalnokokkal, hadirokkantak, hadiárva és hadiözvegyekkel szemben nem gyakorolhatók. Az a tulajdonos, aki már a házában benn lakik, azonban lakása családja tagjai elhelyezésére, vagy foglalkozása folytatására nem elegendő, követheti a bérbeadott lakásnak egészben vagy részben átadását, mely igények felett a bíróság a háztulajdonos és a bérlo viszonyai figyelembe vételével határoz.

Bérleti és rekvirálási ügyekben további díjtalan felvilágosítások titkári hivatalunkban nyerhetők.

A Háztulajdonosok Szövetsége képviselőiben: dr. Lazar Aurél, elnök. Dr. Lengyel Zsigmond, titkár.

Schön Bernát tragikus halála

A legszélesebb körben keltett megdöbbenést Schön Bernát érmihályfalvai tanudista és kereskedő tragikus halála. A gyilkos csendőrvérás cselekedete ügyében megindult vizsgálatról Nagykárolyból ezeket jelentik:

Schön Bernát borzalmas meggyilkolása után Musat nagykárolyi rendőrgazdát az első között volt, akik a hatóság részéről a helyszínen megjelentek. Azonnal gondoskodott arról, hogy a gyilkos csendőrt őrizetbe vegyék és rögtön értesítette telefonon a szatmári ügyészséget, Pausan Gábor rendőrfőkapitányt, a tépáranchnokságot és dr. Tamás Artur városi főorvost. A vezető-ügyész Ghibanescu járásbíró küldte ki, hogy az ügyészség részéről megindítsa a vizsgálatot.

Pár perc alatt az állomásnál termett Pausan Gábor rendőrfőkapitány, aki a nyomozás vezetését átvette Musat rendőrgazdától, a katonaság részéről pedig Coman főhadnagy jelent meg. Nemsokára megérkeztek Ghibanescu járásbíró és dr. Tamás főorvos is.

Kihallgatták a gyilkos csendőrt, aki egykedvűen ült a pályaudvar rendőrségi szobájában.

Vallomásában azt adta elő, hogy Schön az általa kísért fogolyának figyelmeztetése dacára egy cigarettát akart adni és beszédbe elegyedett vele. Ez őt annyira dühbe hozta, hogy bajonettjével leszúrta. Azt állítja, hogy ő maga sem tudja, hogyan követte el a gyilkosságot.

Schön Bernátot felfektették a vagon egyik padjára. Inge ki volt huzva, jobb mellén az ing teljesen áztatót a vértől. Szakála leér egészen a végig, szürkés-fekete szemei, melyek nyitva vannak, nem fejeznek ki remületet, rá vannak szegezve a sebre. Balkeze a mellére fektetve, vértelen ujjai élettelenül csüngenek le kezéről. Batacsra akart utazni apósához látogatába és elakart dicsekedni három esztendő kis gyermekével, azonban egy csendőrvérás szuronya megváltoztatta a tervét. Az utasok a szembejövő vonattal visszavitték az árván maradt kisleányt, aki pár perccel azelőtt még nevetgélve játszott édesapja ölében, apja gondőr szakálával. Hazavitték, hogy otthon megmondhassa a másik öt testvérének, hogy egyszóval árvává tette mindnyájukat egy csendőrvérás jónette.

* Üzlet átszervezés miatt raktáron levő villamos csillárok, asztali lámpák, Tungrasram-égők, villamos szerelési anyagok minden elfogadható áron árusíthatnak. Telefon 556. Stern, Str. Vlahuta (Szent János-utca) 20.

Kisajátíthatók-e a vadaskertek?

Július 30-án a megyei agrárbizottság elé kerül két község lakóinak felebezése a gróf Stubenberg birtok kisajátításával kapcsolatban. Gróf Stubenberg József nagybirtokosnak Székelyhid, Albis, Keresztur és Érmihályfalván vannak földjei, erdei s két községben vadaskertjei. Jogászok között már rég vita folyik abban a kérdésben, hogy a vadaskertek kisajátíthatók-e, mert ezt a törvény kifejezetten nem rendeli el. A járási bizottság tehát mellőzte az albi és kereszturi vadaskertek kisajátítását, mert a „kerteket” a törvény nem jelöli meg azon területek között, amelyek kisajátíthatók.

A két falu lakossága azonban megfelekezte a határozatot s kéri a vadaskertek kisajátítását. Dr. Pelle János, gróf Stubenberg József képviselője azt terjesztette elő, hogy a vadaskertek közelében van a möki apátság óriási kiterjedésű holtkőz birtoka, amelyet a törvény kifejezetten a kisajátítandó területek közé soroz s e mellett a birtok tulajdonosai abszентisták. A tárgyalást Gheorgescu Valcea táblabíró vezeti.

Bírák, akiknek sorsa felett még nem döntöttek

A nagyváradai magyar bírák sorsát nagy érdeklődéssel várják mindenütt. Most tisztázódik az, hogy mit jelent a disponibilitatea, a rendelkezési állományba való helyezés. Az egyezésített bírói törvény szerint ez a fegyelmi büntetések között az utolsóelőtti, ezután jön az utolsó: az elbocsátás. A törvény 167—168 szakaszai szerint az a bíró, akit rendelkezési állományba tettek, megszűnik tagja lenni a bírói testületnek s büntetésének letelte után legfeljebb 2 év múlva helyezhető vissza állásába. Ekkor tehát a miniszter mondja ki, hogy újból alkalmazható-e? Ez a törvény tehát jól szolgálja az elrománosítás céljait, mert a rendelkezési állományba tett bíró 2 évig nem bírja ki a koplást s valamire elpusztul.

A legfőbb bizottság még nem határozott a következő bírák elmozdíthatatlansága kérdésében: a törvényszéknél Angelescu, Constantinescu, Bobic és Burada bírák esteiben.

A járásbíróágoknál: Nagyvárad járásbíróágánál: Bajor Antal táblabíró, Tripsó Sándor, Moldován Gyula, Athanasiu Alex., Pery Ferenc járásbírókra. Vidéki járásbíróág: Máthé György táblabíró, vezetőjárásbíró, Mór Pál táblabíró, Tarziu Jenő, Ancean Victor járásbírókra. Étesd: Holmayer Béla, Kálmán Andor járásbírókra. Belényes: Papadopol Ioan járásbíróra. Tenke: Popp Károly és Tianu Péter járásbírókra. Nagyszalonta: Halasi Andor járásbíróra. Vaskő:

Atlantic nyári mozgó

9 1/4 órákor

Apolló mozgó

6 és 9 órákor

1924 július 26—27-ig: szombattól — vasárnapig

Skeccs!

Skeccs!

Két és fél jó madár

Életkép

A főszerepben: Schick Magda, a 14 éves primaballerina, Vendrey Feri bácsi és Zoli, a félemler

A Skeccs keretében fellépnek:

Schick Magda, a kis világhírű táncművész.

Gál Bandi, a 12 éves hegedűművész.

Gál Janka, a 14 éves zongoraművész.

Rendes helyárak!

Elővételi pénztár!

Szombat és vasárnap d. n. 3-kor gyermekelőadás mérsékelt helyárakkal, melyben Schick Magda is fellép.

Nagy Pál járásbíróra. Margitta; Hraban Ottó vezetőjárásbíróra. Székelyhid: Marosi Endre vezetőjárásbíróra, Horgai József és Horváth Miklós járásbírókra. Cséke: Gruden Dezső vezetőjárásbíróra és Popovici Grigore járásbíróra.

Párbaj a magyar-olasz olimpiai vívóversenyből.

A legfelsőbb olimpiai bizottság Párisban tegnap tárgyalta Magyarország beadványát az olimpiai vívóküzdelmek megsemmisítésére vonatkozólag. A beadványban Magyarország azt hangoztatja, hogy Pulitti olasz vívó, aki botrányt provokált, Budapesten csak pénzért vívott, tehát professzionista.

A beadvány tárgyalásának idejére az olimpiai bizottság becsületbírsággal alakult át. Tekintetbevéve azt az ünnepélyes esküt, amit az olimpiai játékok megkezdésekor valamennyi versenyzőnek tennie kellett, a becsületbírság kimondotta Pulitti kizárását az olimpiai játékokból.

Miután az olasz csapat Pulittival szolidaritást vállalt és részt vett azokban a rendbontásokban, amiket Pulitti magaviseletje provokált, az olimpiai bizottság az olasz csapatot megfeddette s egyben felszólította a nemzetközi vívósövetséget, hogy hasonló incidensek megismétlése ellen szigorú szankciókat alkalmazzon.

A döntést írásban közlik az olasz-magyar bizottsággal is. A bizottság Kovács György magyar zsűritag ügyével külön foglalkozott a hozzáérkezett beadvány kapcsán. Elfogadta Kovács segédeinek álláspontját, minek következtében Kovács most már magánügynek tekinti az affért. Kovács segédei Schenker ezredes és Terstyánszky őrnagy újból érintkezésbe léptek Pulitti segédeivel. A fegyveres elintézés biztosra vehető.

Köszívű ember a rendőrségen

Nagyon rosszak az emberek, mindig rosszabbak, mint hinnénk. Tegnap a rendőrségen egy köszívű emberrel találkoztam, olyan hajthatatlan volta szíve, olyan zord az arca, mint egy tucatregény rosszul mintázott főhőse. Ő volt a köszívű ember. Milliomos különben, nagy vagyon, békebeli vagyon tulajdonosa, akinek Balogh Endre nevű alkalmazottja meglepetésként és 500 lei értékű árut lopott el. Feljelentették a rendőrségen s Balogh Endrét letartóztatták. Az árut megtalálták.

— Miért lopott — kérdezi a detektív a milliomos károsult jelenlétében.

— 1800 lei volt a fizetésem, nem tudtam belőle megélni a családdal — felelte a vádlott. — Harminchat éves vagyok de soha még bíróság előtt sem voltam. Meghalok a szegénységben.

Egy embert sirni látni, mindig szomorú, különösen ha lopott, gyermekének kenyérré és most igazi megbánást mutat. A kár megtértült, az ember azt hinné: a panaszt visszavonják, a megtévedt embert megdorgálják és a milliomos felemeli alkalmazottjának fizetését, hogy máskor lopni ne kényszerüljön.

Nem ez történt. A milliomos nem vonta vissza panaszát, dacára annak, hogy kára megtértült és füle hallatára mondta a terhelt jegyzőkönyvbe azokat a mélységes emberi indokokat, amelyek lopásra kényszerítették. Most átadják az ügyésznek, ahol hónapokig fog ülni, míg ügye tárgyalásra kerül.

Mondom még egyszer: a milliomosnak minden kára megtértült, egy jó szó visszaadta volna Balogh Endrét a családjának, az életnek. A milliomos szívéhez a pénzárcaán keresztül vezet minden út. Már olyan sokszor beigazolódott előttem, hogy nagyon is járhatóan az ilyen út...

(b. gy.)

UJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Soanenfeld Adolfi Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlapiroda, (Telefon 13—01.)

* **Nagybeteg miniszter** Bukarestből jelentik a Rador: Misu udvari miniszter nyilván megbetegedett, hogy sürgős műtetnek kellett magát alávetni. A miniszter állapota komoly.

* **Averescu-párt gyűlése.** Bukarestből jelentik: Az Averescu-párt volt miniszterei Bukarestben ültek össze Averescu lakásán. Jelen voltak többek között Valeanu, Rascanu, Koanda, Garoflid, Cudalbu, Petrovici, Trancu-lasi és Athanasiu. Az ülésen Averescu elnökölt, aki részletesen kifejtette a mai politikai helyzetet. Behatóan foglalkozott a nemzeti párt és a parasztpárt fúziójával és megállapította, hogy ő a kezdettől fogva nem hitte, hogy ez sikerülni fog. Majd hangoztatta, hogy a jelenlegi kormánynak vissza kell lépnie minnél gyorsabban. Ezután elhatározták hosszabb vita után, hogy a párt kongresszusát október 15-ére hívják össze Bukarestbe, amikor is egész kormányzati programot fognak összeállítani.

* **A NAC 3:0-ra verte az Universitateat.** A NAC—Universitate mult vasárnapi mérkőzése eldöntetlen maradt annak dacára, hogy a játékidőt kétszer is meghosszabbították. A bukaresti sportszövetség döntése alapján a NAC Kolozsváron volt kénytelen találkozni a bajnokesapattal, mely kiváló klasszisa alapján bátran számíthatott győzelemre. Annál nagyobb meglepetést keltett tehát a szerdai mérkőzés, amikor is a NAC a következő felállításban szerepelt:

NAC: Ströck, Kajla, Markovits, Guru, Csillag, Löwenstein, Krausz, Rónai, Kubiček, Kínigli, Drescher.

UNIVERSITATEA: Lazor, Deutsch, V. Tirlea, Ratiu, Hatiegan, Huza, Feldmann, Guga, Giurgiu, Deutsch S., Bonciac.

A küzdelem váratlanul 3:0-ra dőlt el s kitünő győzelmet eredményezett a lelkesen játszó NAC javára.

* **Friedrich István új pártot alakított.** Budapestről jelentik: Friedrich István Keresztény Nemzeti Néppárt címen új pártot alakított, amelynek ő maga lett az elnöke. Az alakuló gyűlésen tartott beszédében azt hangoztatta, hogy a pártprogram lényege a keresztény demokráciának uralomra juttatása az egyenlő titkos választás alapján.

Rodolpho Valentino

„A Sejk” főszereplője
játsszik „Az Apokalipszis négy lovasa”-ban

* **Új kiviteli díjak.** Bukarestből jelentik a Rador: A legelső vámbizottság mai ülésén a tea, csillag, még, acetol és izoláló anyagok kiviteli vámjának felemelésével foglalkozott és e cikkek értékének husz százalékában állapította meg a kiviteli illetéket. Az exportőrök a kiviteli illeték leszállítását kérik amihez a bizottság elvben hozzá is járult, de dönteni csak a jövő héten fognak, amikor egyéb cikkek kiviteli vámját is felemelik.

* **Egyházi adomány.** Frentiu Kornél nyugalmazott ezredes, a pusztahollói püspökségi uradalom vezetője, templomépítési és egyházi célra 5000 leit adományozott.

* **Mosoiu tábornok Bélen.** Vasárnap, július 27-én tartja beszámolóját Bélen Negulescu Anasztáz, a kerület képviselője. A beszámoló nagyszabású politikai ünnep jellegét ölti, mert megjelenik a béli választók előtt Mosoiu tábornok miniszter és számos erdélyi liberális képviselő.

* **Mi lesz azokkal, akik nem kaptak állampolgársági idézést.** Tegnap küldött ki az állampolgárokat összeíró bizottság utolsó idézéseit. Ezzel be is fejeződnek a jelentkezéssel járó munkálatok s a bizottság az állampolgárok névsorát fogja majd összeállítani és kifüggeszteni. Akik kimaradtak, vagy reklamálni valójuk van, a kifüggesztéstől számítandó 30 napon belül kérhetik felvételüket. Ugy tudjuk, hogy ma még számosan vannak olyanok, akik az állampolgársághoz szükséges összes kellékkel rendelkeznek, de nem kaptak jelentkezésre való felhívást. Jó lenne, ha az összeíró bizottság minden további nélkül jelentkezésre szólítaná fel azokat, akiknek elfelejtkeztek idézőt küldeni.

* **Vasárnaptól kezdve drágább a kenyér.** A nagyváradai pékek tegnap elhatározták, hogy a buza árának emelkedése folytán vasárnaptól kezdve a középkenyér árát 9.50-re, a fehér kenyérét 11 leire emelik fel. A barnakenyér kilója tovább is 5 lei marad.

Rodolpho Valentino

„A Sejk” főszereplője
játsszik „Az Apokalipszis négy lovasa”-ban

* **Statistika a telefon-forgalomról.** Egy párisi újság statisztikát közöl, hogy a világ legnagyobb cégei is naponta legfeljebb 60 üzletfelületet hívják fel telefonon. Ezt a statisztikát vette alapul a Hegedüs Hirlapiroda ujonnan létesült irodaberendezési vállalata, amikor egy rendkívül praktikus zseb-teléfonoyvecskét hoz forgalomba, amelybe mindenki bevezetheti a neki legfontosabb 60 telefonszámot s ezzel állandóan rendelkezésre áll egy telefonkönyv. Az ötletes ujdonságot a Hegedüs Hirlapirodában mindenki ingyen átveheti.

* **Villanyserelő iparosok közgyűlése.** A villanyserelő iparosok folyó hó 27-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor rendkívül fontos szakmai ügyben közgyűlést tartanak az Ipartestület gyűléstermében. Felkérjük továbbá az Ipartestület kötelekebe tartozó összes csizmadia iparosokat, hogy folyó hó 27-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésre teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

* **Felhívás a volt önkéntes tűzoltókhoz!** Felkérem Ungerleider Mór, Salavetz Manó, Maté Lajos, Lörczy Viktor, Kovács Sándor, Maté Ferenc, Steinhardt Ignác, Weiterschütz János, Likover Henrik, Diósi Mihály, Kiss István, Vértess Bernát, Huvé Károly, Buday Tibor, Spitzer Benjámin, Botházy László, Cercsényi Sándor, Ürögdy Sándor, Plenter István, Ungerleider Ferenc, Fülöp József, Meiszer József, Spitz Dezső, Nagy János, Klein Herman, Friedmann Adolf, Löby Jenő, Nagy József, Kanner Emil, Rubin József, Scherer Rezső, Kontner Andor, Huvé János, Jelencsik Endre, Jakab Sándor, Klein Dávid, Berczik Árpád, Barlán György, Nagy Lajos II., Bíró Ferenc volt önkéntes tűzoltókat, hogy augusztus 3-án délután fél 2 órakor a Rhédey-kertben az újságírók ünnepélyén, közreműködés céljából, polgári ruhában megjelenni szíveskedjenek. Akiknek kötel van a birtokukban, azt hozzák magukkal. Akik nem jelenhetnek meg, értesítsenek engem. Lőrinczy Viktor, volt tűzoltóparancsnok.

* **Garibaldi Ricciotti meghalt.** Rómából jelentik: Garibaldi Ricciotti generális a minap hetven éves korában meghalt. Az elhunyt legfiabb fia volt Guisepe Garibaldinak, a híres hadvezérnek, kinek hadjárataiban részt is vett. 1911-ben az albán fölkelés idejében azzal vádolták Ricciottit Garibaldit, hogy titokban a fölkelőkhez húz. Garibaldi a vádat visszautasította.

* **A magyar-orosz kereskedelmi szerződés.** Budapestről jelentik: A magyar-orosz kereskedelmi társaság ma tartja első előkészítő ülését Budapesten. Az előkészítő bizottság elnöke, Gratz Gusztáv úgy nyilatkozott, hogy egy esetleges orosz-magyar kereskedelmi szerződés nincs kizárva.

* **Kik küldennék ajándékokat az újságíró-ünnepélyre?** Az Újságírónap rendező-bizottsága felkéri mindazokat, akik az újságíró-ünnepélyre valamilyen ajándékot szántak, hogy szándékukat legkésőbb július 29-ig jelentsek be *Perédy György főtájtár*, „Nagyvárad” szerkesztője címre, hogy nevük az alkalmi újságban megjelenő névjegyzékbe felvehető legyen.

* **Összeírják a baptista gyülekezeteket.** A kultuszminiszter tegnap érkezett rendeletével az összes prefekturákat felszólította, hogy a területükön működő baptista gyülekezeteket írják össze abból a szempontból, hogy szervezeti szabályzatuk alapján dolgoznak-e, vagy eltérnek attól. A rendelet baptista egyesületeknek nevezi a gyülekezeteket, tehát valószínűleg az egyesületi törvényt előírásait követeli meg tőlük a miniszter.

* **Az új maximális árak.** A polgármesteri hivatal június 26-tól a következő maximális árakat közli: Barna liszt 5 lei, kenyérliszt 8, nullásliszt 9 lei, Barna kenyér 5 lei, középfinom 7 lei, fehér kenyér 9 lei, rozskenyér 7.50, Marhahús 24 lei, borjúhús 30 lei, sertéshús 42 lei.

* **Adakozás.** A nagyváradai izraelita hitközség fiúárvaháza részére a dr. Weisz Márton emlékére létesített alapítvány gyarapítására dr. Weisz Endre 500 leit, Szirmay Gizike a néhai Szirmay József emlékére 200 leit, Fleischer Imre édesatyja halálzási évfordulója alkalmából 500 leit adományozott. Természetbeni adományokat küldtek: Iriz Izidorné, Klór Antal, Verő Albertné. A zsidó aggokháza részére dr. Weisz Endre a dr. Weisz Márton emlékére létesített alapítványhoz 500 leit, Rothbart A. Edéné atyja halálzási évfordulója alkalmából 500 leit adományozott, mely adományokért ezúton is hálás köszönetet mond a jótékony intézmények vezetősége.

Rodolpho Valentino

„A Sejk” főszereplője
játsszik „Az Apokalipszis négy lovasa”-ban

* **Három gyilkosság, huszonöt gyilkossági kísérlet a vád a csongrádi bombamerénylők ellen.** Budapestről jelentik: A csongrádi bombamerénylők még letartóztatásban lévő hét gyanúsítottja ellen a szolnoki ügyészség már elkészítette a vádiratot. Az ügyészség háromrendbeli gyilkosság büntetével és huszonötrendbeli gyilkosság kísérletével vádolja őket. Simkó Lászlót és Bölönyi Miklóst tettestársának, Piroksa Jánost és Fülöp Andort felelősnek minősíti a vádirat. Sági Rókuszt pedig bűnrészességgel vádolja. A vád szerint Simkó László dobta be a bombát a Magyar királyi szálló háltérmebe, mialatt Bölönyi Miklós az utca másik oldalán mint meghívó szerepelt. Bölönyi látta, hogy a permetező eső eloltotta a bomba kancsát, odament bűnrészéhez és cigarettája tüzevel gyújtotta meg a bombát. Ezután dobta be azt Simkó a háltérme első ablakán. A fénnyel kommentár nélkül felsorolt megokolás után a bizonyítékokat ismereti a vádirat. Utal a gyanúsítottak Csongrádon tett beismerő vallomására. Megállapítja, hogy a házkutatások alkalmával három-három patronot találtak és Piroksa János lakásán tojásgránátot és egy robbanóanyagokkal töltött szelencét találtak. Ezek a bizonyítékok teljesen megdöntik a védőknek azt az érvelését, hogy nem Simkóék a tettesei a gyilkos merényletnek. A csongrádi bombamerénylőket valószínűleg szeptember első felében állítják bíróság elé.

* **Dívtos sima és mintás nyers selymek, marcisetek, grenadinok, crem szövetek** Rimanóczy-utcán, Kertész Reclám üzletében olcsóbbak, mint bárhol.

* **Az új munkakönyvek átvétele.** Felhívjuk mindazon munkaadókat, vagy segédmunkásokat, kik munkakönyveket átveszték végett július 17-ig be nyújtották, hogy azokat folyó hó 28-ától, azaz hétfőtől kezdve 30-áig vegyék át. Pontos jelentkezést kérünk, mert a későbbi jelentkezők a torlódás miatt hosszabb várakozásnak lesznek kitéve. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

Old England keztyűi, harisnyái, női és férfi ernyői legjobbak és legolcsóbbak.

* **Havi fűszerbevásárlásnál 5% rabatot ad** Aszódi Sas-palota.

* **Legszebb ingzefi rek** Halmat és Rózsá cégénél, J. Vulcan (Nagy Sándor) utca 1. szám.

* **Modern komplett ebédli jutányos áron** eladó. Winkler (Strada Gogalniceanu) Várady Zsigmond-utca 11. I. emelet.

* **A legdivatosabb férfi és női-szövetek** Hajnal és Rózsá-cégénél.

* **Grenadin, etamin, opál, nyersselyem ruhávasznak, sephfi rek** leszállított árakban Schésinger és Jung cégénél.

* **Havas és Grünfeld szövetei** legjobbak, legolcsóbbak Kossuth-utca 8. szám.

* **Opál batiszt minden színben** 127 lei Hajnal és Rózsá-cégénél.

* **Férfi és női kelengyékben, csipkékben, árakban** Bleier divatruház, Sas-pas-sage utólérhetetlen.

* **Helfy zsáküzletben** gabonás, lisztes zsákok, szalmazsákok, bornyomó zsákok, zsinetek, legolcsóbban kaphatók.

* **„KEGYELET” a Sas alatt.**

TŐZSDE

Zürich, július 25. Nyitás: Newyork 543 fél, London 23993 fél, Páris 2970, Bukarest 235, Budapest 0.0069, Bécs 0.0076 fél.

Bukarest, július 25. Zárlat. Devizák: Páris 1215, London 1035, Newyork 234, Róma 1025, Zürics 43 fél, Bécs 33, Prága 690.

Valuták: Font 1065, frank 1215, svájci 43, lira 1020, dinár 270, dollár 232, osztrák 34 fél, magyar 28, szokol 695.

Zürich, július 25. Zárlat: Berlin 100 129 fél, Amsterdam 207'80, Newyork 543 egyen., London 2394 egyen., Páris 2790, Milánó 2352 fél, Prága 1615, Budapest 0.0069, Belgrád 640, Bukarest 237 fél, Bécs 0.0076 fél.

Budapest, július 25. A pénteki értékpapírpia zárata: Angol-Magv 467 fél, Magv. H. 560, Leszám. 77, Allamv. 530, Keresk. b. 1220, Belvárosi tak. 25, Pesti Hazai 3700, Borsod-Misk. 120, Első bp. gőz 128, Beocsini 1000, Borsodi szén 111, Urikányi 980, Globus 31, Olaszb. 22 fél, Fegyver 1500 Ganz-D. 3050, Ganz-V. 1500, Danica 115, Izzó 730, Papír 44, Hungária műtr. 133, Készén 3090, Cukor 2760, Östern. 218, Osztr. H. 167, Phöbus 15, Guttman 340, Malomsoki 8500, Ofa 548, Nasici 2525, Adria 1050, Atlantica 34, Ujlaki 165.

Budapest, július 25. Terménytőzsde-zárlat: Új buza budapesti 420, szolnoki 417 fél, csongrádi, csanádi, békésmegyei ó-buza 422 fél, új rozs nyírségi, tiszavidéki, hajdusági 320, zab balatonvidéki, dunai és tiszavidéki 340-450, budapesti 380-395, tengeri felsőbácskai 330-340, tolnai 335, budapesti 370, nógrádi, borsodi, dunántúli repce 600, korma 250-255, árpa tiszavidéki 310-320 ezer korona.

Augustus 3-an

UJSÁGÍRÓNAP

DELUTÁN NÉPÜNNEPÉLY, ESTE GARDEN-PART

Fehér vászoncipőket, lenniscipőt

rövid ideig szabott árainkból

15% engedménnyel

árusítunk.

Derbi

cipőgyár Részv.-Társ.

Fiókok: I. Bul. Reg. Ferdinand 2. (Bazárépület) II. Str. Avram I. (Kossuth-u) 5 sz. III. Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 7. sz.

MILKA SUCHARD

TISZTÁN ALPESI TEJ, KAKAO ÉS CUKOR.

Nap- és esőernyők

mélyen leszállított olcsó árban kaphatók

Blum Vilmosnál

a Körösparton

Vasáru

üzletemet átalakítva Nagypiac-tér 2. sz. alól N. Iorga (Zöldfa-u.) 10. sz. alá

áthelyeztem

Szolid árak !! Pontos kiszolgálás !!

FRISCHADOLF vaskereskedő

Rodolpho Valentino

„A Sejk” főszereplője
játszik „Az Apokalipszis négy lovasá”-ban

Ujabb árdrágítási pörök

Tegnap délelőtt ismét kávéscsok és vendéglősök voltak szenvedő felei a járásbírósi tárgyalásoknak.

Először Czipót Ferenc, a Kis Pipa tulajdonosának ügyét tárgyalta Athanasiu járásbíró. Czipót azzal volt vádolva, hogy az italokat túl magas áron árulja. A szakértői jelentés meghallgatása után kitént, hogy a vendéglős kénytelen az italok árát magasabbra szabni, mint hogy az ételmenükben nem képes behozni a szükséges nyereséget. A bíróság így csak a kukoricánál állapította meg az árdrágítást és ezért 2000 lei pénzbírságot rótt ki.

Rauscher Ede cukrász a fagyaltnak túl magas áron való elárulásáért volt megidézve. Azonban a szakértői jelentés után, dr. Nistor Virgil ügyész elejtette a vádat és csak a tarifa ki nem függesztésében találta a bíróság a vádlottat bűnösnek és 1500 lei pénzbüntetéssel sújtotta.

Weisz Jenő, a Fekete-Sas tulajdonosa a fekete kávé 8 leier árúitá. A bíróság igen magasnak találta ezt az árat és 2500 lei pénzbüntetésre ítélte a kávést.

Szavazzunk a „Nagyvárad” regényközlésére

A „Nagyvárad” regényének olvasói döntsék el, hogyan öhajítják a regény közlését: minden nap adjunk-e egy-egy hasábnyi regényt, vagy háromszor egy héten egy oldalra terjedő regénymellékletet. A megfelelő szelvényt tessék levágni és hozzánk beküldeni.

Kívánom a „Nagyvárad” regényének napi folytatásokban való közlését.

Kívánom a „Nagyvárad” regényének heti háromszori mellékletben való közlését.

Vészlámpák árából fizetik a színészek szüneti gázsiját.

A múlt héten szétküldött színházi koncessziók a legnagyobb zavart támasztották az erdélyi magyar színházak életmenetében. Nagyváradon is száz és száz megoldatlan probléma meredezik még a jövő szezon megnyitása elé. De nem minden nehézség nélkül való az idei szezon befejezése sem. A szüneti gázsit Parlagi igazgató mindenképpen ki fogja fizetni színészeinek, ma ugyan még nem tudja miből, mert a nyári szezon bevételeiből mind-egyik nem volt képes annyit megtakarítani, amennyi a körülbelül háromszáznyolcvan ezer leit kitevő szüneti gázsit fedezné.

Parlagi most újból ajánlatot tett a városnak negyven darab vészlámpája és a nagy beyreuthi-függöny megvételére. Parlagiczeket a felszerelésekért, melyek saját tulajdonát képezik s melyek nélkül modern színház el nem képzelhető, száználvanezer leit kér. Ha a város az ajánlatot akceptálná, a szüneti gázsijórésze már biztosítva volna. Valószínűnek tartják, hogy a város el is fogadja az ajánlatot, mert hiszen különben ujonnan kell beszereznie.

A felszerelés többi részét Parlagi egyelőre be fogja raktározni a premontrei rendház egyik üresen álló raktárában.

Tegnap különben ismét Nagyváradon járt Gróf László. Gróf László ezideig

még nem kapta kézhez a nagyváradai koncessziót. Munkatársunknak úgy nyilatkozott, hogy a koncesszió kézhezvétele után nyomban meg fogja kezdeni a szerződésdést.

NYILTÉR

T.

Transylvánia Filmkölcsönző vállalat

CLUJ

Tegnap fenyegető hangú nyíltéri levelekre válaszolva bejelentjük, hogy a „Phrosó” című filmet most már azért is lejátszunk, mint hogy közben a film bukaresti tulajdonosától olyan értelmű értesítést kaptunk, hogy a filmet ő vásárolta meg. Hogy kié az igazi monopol-jog, azt döntsék el az urak egymás között, mi ettől függetlenül le fogjuk játszani a filmet.

Nagyvárad, 1924 július 25.

DORIAN FILM R-T.

Értesitem tisztelt üzletfeleimet, hogy VASÚZLETEMET Mihail Viteazul (Nagypiac-tér) 2. szám alá, a Wechsler-házba helyeztem át.

Tisztelettel
STERN JÓZSEF

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat délután: Pompadour, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Három grácia, operett újdonság 9-edszer.

Vasárnap délután: Hattyulovag, operette mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Csikós, énekes népszínmű, reades helyárakkal.

Hétfő: Velencei kalmár, Sik Rezső vendéglátó-kával, premier helyárakkal.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggeltől meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

Süt a nap

A budapesti színházi szezon legnagyobb eseménye volt Zilahy Lajosnak, a Nagyszalonról elszármazott kitudó fiatal színpadi szerzőnek „Süt a nap” című bemutatója. A háromfelvonásos gyönyörű életkép a lecsúszott magyar középosztályt állítja éles ellentétben a jómódban felhízó parasztosztály mellé. Dertis és megható írás, irodalomnál több és feszítőbb teljesítmény, a Nemzeti Színháznak ez a kasszadarabja, amit Parlagi Lajos igazgatása utolsó prózai bemutatójaként fog színrehozni a nagyváradai színházban jövőhét folyamán. Eppen ez a körülmény ambicionálja fokozottan a városi drámai együttest, hogy a „Süt a nap”-ban mentől teljesebben ragyogtassák képességeiket. A darabot Tóth Elek rendezi.

Három gráciád 9-edszer. Ma este lesz a 9-ik előadása e nagyszerű táncos operettnek, a Három gráciának, melynek minden eddigi előadását tett ház nézett végig. A főszerepeket ezúttal is Zilahy, Biczó, Kertész Mancsi, Borovszky, Misoga, Calambos, Vigh és Berengh játsszák.

— Csikós. Az idei szezon utolsó előadásai között vasárnap este Szilágyi Ede legszebb énekes népszínművét, a Csikóst fogjuk látni, mely teljesen új betanulásban és szereposztásban kerül színre. E kiváló énekes népszínmű főszerepeit Tóth Elek, Biczó, Madas, Békési, Benes, Földes, Sorr, Harsányi játsszák.

— Pompadour és Hattyulovag. E két legnagyobb sikert elért operette lesz a színház műsorán délutáni előadásban. Szombaton délután a Pompadour kerül színre, a címszerepben Kovács Katóval, vasárnap

délután pedig a Hattyulovag kerül színre Fratta Gézanak a főléptével.

— Velencei kalmár. Hétfő este Sik Rezső buszcsufellépésével Shakespeare nagyszerű színműve: a Velencei kalmár kerül színre, mely három év óta nem szerepelt a színház műsorán. Sik Rezső Syldock szerepét játssza. A többi szerepeket Tóth Elek rendezése mellett a társulat legjobb erői játsszák.

MOZI

— Dorian Terrasse és Dorian-filmszínház. Ma, szombaton: „Az élő céltábla” (Körbe-körbe). Irta Fekete Alfréd. Rendezte Dimitri Buchowetzky. Főszerepben Alfonz Fryland, Aud Egede Nissen, Jakob Tietke. 7 szenzációs felvonás. Dorian-film. Előadások kezdete 3, 6 és 9 órakor. 3 órakor mérsékelt helyárak. Jön: „Phrosó”, csodás keleti film.

— Atlantic és Apolló mozgók: Zsufolásig megtöltött nézőtér nézte végig az Atlantik és Apolló mozgók legújabb slágerfilmjét, a Két és fél jómádár szkeccset s szünni nem akartó tapsal honorálta az ennek keretében fellépett Schick Magdát és a két Gál testvért. Schick Magdát még a tavalyi vendégszerepléseiből ismeri a közönség s a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott teljesítményeiről, melyekkel erősen ráduplázott tavalyi sikereire. A kis Gál Bandinak ez volt első stációja magasra ívelő pályáján s biztosan reméljük, hogy igen sokat fogunk felőle még hallani.

A szkecc még ma és holnap megy mindkét mozgóban, az Apollóban szombat és vasárnap d. u. 3 órakor tartandó gyermekelőadáson mérsékelt helyárak mellett, mind a három művész fellép.

PODOL Lábizzadás
hónaljizzadás, kipálás
egyetlen biztos szere a
Csanda-féle Podol
kapható CSANDA ENDRE gyógyszerárban
Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) és
minden gyógyszerárban és drogeriában.

VIZUMOI
GYORSAN
PONTOSAN
OLCSÓN
HEGEDÚS HIRLAPIRODA TELEFON 15-01

ELADO
12 személyes porcellán, 12 személyes
ezüst étkező szerviz. Reg. Ferd.
(Rákóczi)-út 30 sz. jobbra, Szász.

Használt bála abroncsol
magas árban vesz a
Sonnenfeld-nyomda
Str. Prințul Carol (Szilágyi Dezső-
utca) 6. szám.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelezés

„Árva” jellegű levél van a kiadóban. 24

Oktatás

Gójdó lyceumi tanulókat, polgaristákat, lavító-vizsgára előkészíték. Cím a kiadóban. 911

Badapesti VIII-ik realista tanítványokat vállalt. Cím a kiadóban. 11

Adás-vétel

Eladó nagyon szép kézimunka stórok, függönyök, abrosz szalvéták, miliók, zsebkendők, aranyterítők, montrozati diványpárna, filé csipke és betét, álló lámpák szép ernyő. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 621

Eladó egy piros mahagóni háló sz. Cuza Voda (Szacs-vay-ucca) 59., háztulajdonos. 978

Egy jókarban levő pedálos cimbalom jutányosan eladó. Értekezni déli alatt és vasárnap egész nap. Cím Duss Rózsa Strada Bisericei (Tempom-ter) 7. sz. 991

Sürgősen eladó Cseresznye ábedő világos hálószoba 4-3 m. szmírna-szőnyeg, 2 1/2-3 1/2 perszonszőnyeg, kisebb perszák, lámpák, porcellánok, képek, hármás gardrob szekrény fehér. Cím Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 7H

Eladó ház Nilgesztepen. Repülőhídtól két percrenyire, kétszoba, konyha, fürdőszoba azonnal elfoglalható szép udvar és veteményes kerttel, Lei 350.000. Strada Episc. Pavel-u. 22., földszint. 998H

Eladó rövid zongora. Pajszander ebédő 6 székkel. Cím Bul. Regele Ferd. Rákóczi-ut 30 jobbra Szász 8H

Vennék és bérelnék Nagyvárad közelében fekvő birtokot, egy kis szőlőt Ajánlatokat Bihm. Gazdasági Egyesület irodájában Strada Postei (Uri-utca) gimnasiun épületében. 3

Leándorfa 4 drb szép eladó. Zsiskóv férfiszabónál Széles-u. 27. Szt. Vince intézet mellett. Ugyanott egy 15 levelű palma is van eladó. 23

Vesztünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra hához megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségek kereskedők Str. General Mosoin (Mezey Mihály-utca) 10

Házak eladók. Házeladás, megbízásokat vállalunk. — Költősdéket megszerezünk. Magánpénzeket, jutalékokat kihelevezünk. Adásvételi R-Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

ELSZAKITHATATLAN

ÜGYTISZTÍTÓ ÜZLET BAZÁR, ÉPÜLET SZINHAZ OLDAL
EDVALLAL
RUHA TISZTÍTÁST ÉS VASALÁST
BORGOS SAMUEL

Új manométer érkezett

ezen megbízható műszer már 380 leutól kezdve kapható. Villanykörte minden feszültségre és alakban. Telefongép és alkatrészek ab raktár Oradea-Mare

Rajz Andor

electromechanikus Str. Cosbua (Szaiárdi-utca) 9. szám.

Nagyvárad Orth. Izr. Hitközség

Meghívó

Az orth. izr. hitközség

1924 júl. 27-én d. u. fél 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart,

melyre a képviselőtestület t. tagjait ezuton is meghívom.

Nussbaum Samuel
hitk. elnök.

34-38 LEING

25 DRB LEVÉLPAPÍR DRB BORITEK!
SONNENFELD R. T.
PAPIRARUHÁZABAN REGINA MARIA
(BEMERTÉR) 3. szám

Érkezett nagyon szép

filé csipke-betét

nagy mennyiségben.

SZÁSZ, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra

Hirdetmény

Az oradea-marei izr. Szentegylet (Chevra Kadisa) ezennel pályázatot hirdet a temetőben a halottasházon levő tatarozási és hozzáépítési munkálatokra. Az eszközöndől munkálatokról készített leírás a Szentegylet irodájában (Zárda-u. 2) és a velencei izraelita temető irodájában tekinthetők meg.

Pályázatok legkésőbb e hó 28-ig nyújtandók be a Szentegylet irodájában.

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek
N. Iorga (Zöldia-u.) 8
Behuzás gyorsan készült

Különfeladvány

Fiatal uriaszony keres teljes ellátást uri családnál lehetőleg külön szobával. Ajánlatokat ármegjelöléssel, szeptemberre jelgére a kiadóba kér. 17

Bizományba e fogadok porcellánt, kézimunkákat, fedierneműt. Szász, Rákóczi-ut 30. jobbra. 623 H.

Pénztárhoz elveszett a megtaláló az iratokat szolgáltatassa Huszárhoz Str. Nic. Iorga (Zöldia-u) a pénzt megtarthatja magának. 2-H

Dal, Tánc, Operett

ujdonságok a Hegedűs Hírlap-iroda zenemű osztályában.

DENGELEGI ÁRMIN

Bádgos és vízvezeték szakiparos

Vízvezetési felszerelésekben

állandó nagy raktár

Központi lerakat:

Strada St. Ladislau 17. (Körös-utca)

Telep:

Strada Clujului 44. (Kolozsvári-utca)

Telefon sz. 6-71. Telefon sz. 5-79.

Ne vegyen írógépet

írógépszallagot, írógép-papírost, carbont és semmiféle

írószert,

amig meg nem győződik róla, hogy a legnagyobb választékban, a legolcsóbb árban a

Hegedűs Hírlapiroda

irodaberendezési vállalatnál szerezheti be.

Ipartelep

lehetőleg vágány mellett fekvőt megvételre vagy bérbe keresek.

Balkányi

Str. Ladislau No. 14

Bádgos

és vízvezeték szerelő műhelyemet athelyeztem

Elvállalok minden ezen szakmába vágó munkákat jutányos árak mellett

KAUFMANN

Strada Gojdu (Beothy Odón u.) 22 szám alatt
Egy új jégszekrény eladó.

Perzsaszőnyeg

készítéséhez garantált napálló mosható gyapjufonalat minden minőségben és színben legolcsóbb gyári árban azonnal raktárról szállít

„ORIENT”

perzsaszőnyeg szővőgyár.
Simleul Silvaniei.

LAKÁS

Egy szoba, konyha butorral átadó. Sulian Lajos Str. Alexandri (Te eki-utca) 30. 26

Alkalmazás

12-14 éves fiú aki jól ismeri a várost, lehetőleg iskolás fiú, kifutónak felvétetik. Jelekezni lehet a „Nagyvárad” kiadóhivatalában. Fizetés egy napra 30 lei. 30

2 soffort keres a Bánffy-hunyadi gipszgyár és gőzmalom. Központi iroda Banca Bihoreana épületében. 29H

Gyógyyszerész gyakornokot keresek keresztény családból. Rutkay gyógytar, Str. Viahuja (Szent János-utca). 976

Intelligens szerény igényű középszerű nő uriahhoz helyben, vagy gazdaságban házvezetőnő, vagy ehhez hasonló állást keres. Str. General Berthelot (Sai Ferenc utca) 19. 15

Jól főző gyermekszető mindenest keresek. Cím a kiadóban. 994

Kanciokepes tűzfűtőgőztetőt keresünk. Cím a kiadóhivatalban. 20

Mindenos főzőno azonnali belépésre kerestetik. Cím Szegál, Parcul Traian (Széchenyi-ter) 1. II. em. 27

Esti árusításhoz felvétetik ügyes asszony, akinek egy, esetleg két nagyobb gyermeke van, akik az elárusításnál segídekzen. Jelentkezzen a Hegedűs Hírlapirodába. 25H

Sonnenfeld Adolf nyomta Réssv. Tára.